

1. De bron van nieuw leven

De komst van Jezus Christus, bijna tweeduizend jaar geleden, markeert de scheidingslijn tussen twee tijdperken in de heilsgeschiedenis. Door zijn leven van gehoorzaamheid, gevolgd door zijn kruisdood, opstanding en verhoging in de hemel, brak een nieuwe heilstijd aan. Tot dan toe was het heil "uit de Joden" (Joh 4:22). Om behouden te worden was inlijving in het verbondsvolk Israël, besnijdenis voor mannen en gehoorzaamheid aan de Wet van Mozes de aangewezen weg. Daaraan kwam met de komst van Jezus Christus een einde. Kort na zijn opstanding en verhoging geven zijn apostelen de grote gevolgen van zijn komst aan, met de verkondiging van het nieuwe heilspincipe: "En de behoudenis is in niemand anders, want er is ook onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten behouden worden" (Hand 4:12).

De basis voor de hoop op eeuwig leven

De hoop op eeuwig leven in oudtestamentische tijden was gebaseerd op de verbondsrelatie met God. Dit blijkt ook uit Jezus' antwoord op de strikvraag van de Sadduceeën, bedoeld om de opstanding uit de doden belachelijk te maken. Jezus zei eerst dat zij dwaalden, omdat zij zowel de kracht van God als de Schrift niet kenden. En omdat zij vooral waardering hadden voor het eerste deel van de Schrift, de vijf boeken van Mozes, wees Hij erop dat God Zich aan Mozes had bekendgemaakt met de woorden: "Ik ben de God van Abraham, en de God van Isaäk, en de God van Jakob" (Mat 22:32; Ex 3:6). Als God van iemand, die eeuwen eerder is gestorven, zegt: 'Ik ben zijn God', dan heeft die persoon een zekere toekomst. Al ligt hij in de doodsslaap, de dag zal zeker komen waarop hij daaruit gewekt zal worden om weer met God te wandelen.

Vraag 1: Gelovigen in Israël, zoals de koningen David en Hizkia, hadden een sterke afkeer van de dood. Waarom? Zie Psalm 6:6 en Jesaja 38:18.

Toch is het juist op grond van dit leven met God, dat zij vertrouwden dat Hij hen weer tot leven zou wekken. Zij zagen uit naar de ochtend van een nieuwe dag,

wanneer het leven met God, dat bij het sterven ineens eindigt, voortgezet zal worden. Een psalm van David is hier een goed voorbeeld van. Daarin verheugt hij zich dat God zijn Heer is: "mijn erfdeel en mijn beker".

Lees om te zien wat hij geloofde Psalm 16:10,11

De apostel Petrus legt uit, dat deze psalm op unieke wijze is vervuld door de opstanding van Christus, op de derde dag na Zijn begrafenis.

In Handelingen 2:25-32 vindt u zijn uitleg.

Dit geloof in de opstanding was algemeen onder de vromen in Israël.

Lees de volgende voorbeelden hiervan: Psalm 17:15 en Psalm 49:16

De schrijver van de brief aan de Hebreëën ziet deze heilsverwachting voortkomen uit het geloof van de aartsvaders van Israël. Zij verwachtten "de stad met fundamenten, waarvan God de ontwerper en bouwmeester is". "In dat geloof zijn deze allen gestorven, zonder de beloften verkregen te hebben; slechts uit de verte hebben zij die gezien en begroet". God erkent dat Hij een relatie met hen heeft, en belooft dat zij in Zijn eeuwige gemeenschap, waarvan de stad een beeld is, zullen komen: "Daarom schaamt God Zich voor hen niet hun God te heten, want Hij had hun een stad bereid" (Heb 11:16).

Kenmerkend voor het nieuwe tijdperk, dat met Christus' komst is aangebroken, is dat behalve op de relatie met God de hoop op eeuwig leven ook is gefundeerd op verbondenheid met Christus. Niet inlijving bij het verbondsvolk Israël, maar een verbintenis met Christus Jezus is voortaan de aangewezen heilsweg.

Lees in verband hiermee 1 Johannes 5:11,12

De Broeder van Gods kinderen

Deze relatie met Christus wordt in het Nieuwe Testament op een aantal manieren geïllustreerd.

In Hebreëën 2:10-13 ziet u hoe de schrijver de relatie tussen Christus en de zijnen als een familieband beschrijft.

God heeft dus het voornemen "vele zonen" tot heerlijkheid te brengen in het Koninkrijk van Zijn geliefde Zoon. Een menigte verlost die niemand tellen kan, genomen "uit alle volk en stammen en natiën en talen", verenigd in een eenheid die alle verschillen in afkomst onbelangrijk maakt. Paulus spreekt hierover als het doel dat God vóór de grondlegging van de wereld voor ogen had: "In liefde heeft Hij ons tevoren ertoe bestemd als zonen van Hem te worden aangenomen door Jezus Christus" (Efez 1:5). God schaamt Zich niet de God van Zijn kinderen te heten. Jezus schaamt zich daarom niet hen als zijn broeders en zusters te erkennen. Christus is het hoofd van een familie, die God bezig is te vormen. Allen,

zowel de Verlosser als de verlost, zijn kinderen uit één Vader. Christus als de eniggeboren Zoon, de verlost als zonen – die om hun relatie met Christus worden aangenomen.

De Eerstgeborene in een grote familie

De familierelatie van Christus met de zijnen wordt ook voorgesteld in zijn beschrijving als de Eerstgeborene. In Israël was dit de eerste die werd geboren. Hij kreeg de voornaamste plaats onder zijn broers en zussen en het eerstgeboorterecht; en bij het overlijden van hun vader ontving hij een dubbel kindsdeel van het familiebezit. De betekenis van de eerstgeboren zoon voor zijn ouders blijkt uit de woorden van Jakob over Ruben: "mijn sterkte en de eersteling van mijn kracht, de voornaamste in hoogheid, de voornaamste in vermogen" (Gen 49:3). Volgens de Wet van Mozes moesten de eerstgeborenen van mens en dier aan God gewijd worden: "Heilig Mij alle eerstgeborenen"; "want alle eerstgeborenen zijn mijn eigendom" (Ex 13:2; Num 3:13).

Voor de schrijver van Psalm 89 is de beloofde Zoon van David, die ook de Zoon van God zal zijn, de Eerstgeborene, die onder alle andere koningen die in Gods Koninkrijk op aarde zullen regeren de voornaamste plaats inneemt.

Lees nu zelf Psalm 89:27 en 28

Op grond hiervan noemt Johannes Christus "de eerstgeborene van de doden en de overste van de koningen van de aarde" (Op 1:5).

Vraag 2: Welke plaats heeft Jezus in Gods familie volgens Paulus in Romeinen 8:29?

Vraag 3: Christus is de eerstgeborene van de Vader. Maar wat zijn volgens de eerste brief van Johannes 1:12 alle andere kinderen van God dan?

Christus neemt, als de eniggeborene van de Vader, de voornaamste plaats in. Hij is de eerstgeboren Zoon. Anderen worden Gods kinderen vanwege hun relatie met Hem, met de bedoeling dat zij in dit leven in geestelijke zin, en op de opstandingsdag ook lichamelijk, Hem gelijk zullen zijn.

Vraag 4: De schrijver van de brief aan de Hebreëen ziet alle mensen die in geloof hebben geleefd nog altijd in het graf liggen. Waarom? Zie hoofdstuk 11:39 en 40.

Onder allen die in geloof zijn gestorven "zonder de belofte verkregen te hebben", is Christus de uitzondering; want Hij hoefde niet te wachten tot de opstandingsdag in de eindtijd. Davids verwachting dat hij niet voorgoed aan het dodenrijk overgelaten zou worden, ging in Jezus' geval kort na diens sterven in vervulling. Hij ervoer drie dagen later de vreugde die David werd beloofd.

In Psalm 16:11 leest u over die vreugde.

Daarom noemt Paulus Christus de Eerste, het Begin en de Eerstgeborene. Onder alle onsterfelijke, onvergankelijke kinderen is Hij als eerste op de dag van zijn opstanding verheerlijkt: "Hij is het begin, de eerstgeborene uit de doden, zodat Hij onder alles de eerste geworden is" (Kol 1:18).

- a. De eerste in de tijd, want vóór Hem was niemand uit de doden opgewekt tot eeuwig leven, had niemand Gods gave van eeuwig leven ontvangen.
- b. De eerste in rang, want Hij is de ware Zoon, terwijl de anderen door God in Hem als kinderen worden aangenomen.

Het Begin van de grote oogst

Vraag 5: Behalve met de eretitel 'Eerstgeborene' wijst Paulus ook met een ander begrip op Christus als Eerste. Welk is dat? Zie 1 Korintiërs 15:20,23.

Ook dit heeft zijn oorsprong in het oude Israël. De Wet van Mozes schreef voor dat de eerste schoof van de graanoogst, die de gehele oogst vertegenwoordigde, naar het heiligdom gebracht moest worden, om door de priester in een rituele beweging aan God gewijd te worden. Hierdoor erkende het volk Gods goedheid als Gever van de oogst, en daarmee werd de hele oogst geheiligd. Door Christus de Eersteling te noemen, geeft Paulus aan dat ook Hij gezien wordt als Eerste van de grote oogst die God bezig is binnen te brengen "tot lof van de heerlijkheid van zijn genade".

Het Begin van Gods Schepping

Behalve dat Hij Broeder, Eerstgeborene en Eersteling is, maakt Christus ook deel uit van een nieuwe Schepping. Na zijn verhoging zei Hij: "Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige getuige, het begin van Gods schepping" (Op 3:14).

Zowel in dit laatste Bijbelboek als in alle voorafgaande boeken is de Schepper van hemel en aarde God Zelf: "U hebt alles geschapen, en om uw wil was het en werd het geschapen" (Op 4:11); "Hem, die leeft tot in alle eeuwigheden, die de hemel geschapen heeft en wat daarin is en de aarde en wat daarop is en de zee en wat daarin is" (Op 10:6). Hij is ook de Schepper van de volmaakte familie. Christus, opgewekt uit de dood tot eeuwig leven, is daarvan het begin. In zijn stralende heerlijkheid krijgt Gods nieuwe schepping voor het eerst zichtbaar gestalte. Vandaar dat Paulus schrijft: "Zo is dan wie in Christus is een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen" (2 Kor 5:17). Hij zegt niet: een nieuw schepsel maar "een nieuwe schepping", zoals ook blijkt uit "oude en nieuwe dingen". De "oude dingen" betekent de in zonde en dood vervallen wereld, en de "nieuwe dingen" de herschepping in Christus. Wie dus in Christus is, heeft deel aan deze nieuwe wereld die God in Hem herschapen heeft.

In Adam en in Christus

Naast wat we tot nu toe hebben gezien, is er nog een andere voorstelling van de relatie met Christus, die in het verlengde ligt van de nieuwe schepping en Hem ziet tegenover Adam als Hoofd van een nieuwe mensheid. Deze tegenstelling komen we tegen in de uitdrukkingen "in Adam" en "in Christus".

Paulus stelt Adam voor als de eerste mens, wiens overtreding rampzalige gevolgen heeft gehad voor al zijn afstammelingen.

Vraag 6: Wat is dit gevolg?

Hiertegenover stelt Paulus nog uitvoeriger Christus als Hoofdpersoon van een ander geslacht. Terwijl Adams daad van ongehoorzaamheid verderf bracht, brengt Jezus' "daad van gehoorzaamheid" heil en leven voor zeer velen.

We zetten de gevolgen van de daden van Adam en Christus in Romeinen 5:12-19 nu naast elkaar:

Wat Adam betreft

gelijk door één mens de zonde de wereld is binnengekomen en door de zonde de dood, zo is ook de dood tot alle mensen doorgegaan

door de overtreding van die ene zijn zeer velen gestorven

het oordeel leidde van één overtreding tot veroordeling

door de overtreding van de ene de dood als koning is gaan heersen door die ene

door één daad van overtreding is veroordeling voor alle mensen gekomen door de ongehoorzaamheid van één mens zijn zeer velen zondaren geworden.

Wat Christus Jezus betreft

veel meer is de genade van God en de gave, bestaande in de genade van de ene mens, Christus Jezus, voor zeer velen overvloedig geworden

veel meer zullen zij, die de overvloed van genade en van de gave van de gerechtigheid ontvangen, leven en als koningen heersen door de ene, Jezus Christus

zo zullen ook door de gehoorzaamheid van één zeer velen rechtvaardigen worden

Hieruit blijkt ook de noodzaak wedergeboren te worden uit een andere 'aartsvader' dan Adam, om voortaan ook "in Christus" te zijn en zo over te gaan uit de doodstoestand tot nieuw leven.

Het heilswerk dat Christus heeft gedaan

In hun uitleg van Christus' heilswerk spreken de apostelen vaak over wat Hij voor de zijnen heeft gedaan, in de zin van ten behoeve, of ter wille, of ten bate van hen. Als Jezus de discipelen in de bovenzaal de symbolen van zijn offer aanreikt, zegt Hij: "Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt ... Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, die voor u uitgegoten wordt" (Luc 22:19,20). Christus, zegt Paulus, is "te zijner tijd voor goddelozen gestorven" (Rom 5:6); "gestorven voor onze zonden" (1 Kor 15:3); "heeft zichzelf gegeven voor onze zonden" (Gal 1:4). Op vergelijkbare wijze schrijft Petrus, dat Christus "voor u geleden heeft"; is "gestorven als rechtvaardige voor onrechtvaardigen" (1 Pet 2:21; 3:18). Al zulke verklaringen van Christus' heilswerk zien in zijn kruisdood, opstanding en verhoging iets dat door Hem en de Vader gedaan is, ten bate van de in zonde en dood verkerende mensen.

Veelzeggend en verhelderend als al zulke verklaringen zijn, er is nog een ander aspect dat de apostelen belichten. De uitdrukking "voor ons" laat de gevolgen van zijn offer voor Christus Zelf buiten beschouwing. De door Paulus veel gebruikte uitdrukking "in Christus" echter, vestigt de aandacht niet alleen op wat Hij voor anderen heeft gedaan, maar ook op de betekenis van zijn Persoon als de door de Vader aangestelde Bron van eeuwig leven.

Ook Christus' geslachtsregister begint met Adam. De Vader verwekte Hem uit een in zonde en dood vervallen mensheid, als Mens van vlees en bloed. Zijn voornemen was dat Zijn Zoon, "geboren uit een vrouw, geboren onder de wet" (Gal 4:4), zich zou vereenzelvigen met mensen.

Vraag 7: Waaruit blijkt Jezus' liefdevolle bereidwilligheid zijn Vader in alles te gehoorzamen, voordat Hij zijn predikingswerk begint?

In tegenstelling tot alle anderen die naar Hem toe komen, heeft Jezus geen zonden te belijden. Terecht zegt Johannes dan: "Ik heb nodig door U gedoopt te worden en komt U tot mij?" (Mat 3:14). In zijn antwoord hierop geeft Jezus blijk van Zijn voornemen alles te willen doen wat de Vader van Hem vraagt: "Laat Mij nu geworden, want aldus past het ons alle gerechtigheid te vervullen."

Dezelfde vrijwillige verbondenheid met mensen in geestelijke en lichamelijke nood toont Jezus in zijn vele genezingen. Na te hebben verteld over wat Jezus eens deed, gaat Matteüs verder met: "opdat vervuld zou worden, wat gesproken werd door de profeet Jesaja, toen hij zei: 'Hij heeft onze zwakheden op zich genomen en onze ziekten heeft Hij gedragen'" (Mat 8:17). Jezus liet zich dan ook als Vertegenwoordiger van zijn volk naar Golgotha leiden, om een openbare, pijnlijke en vernederende dood te ondergaan.

“Hem, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem” (2 Kor 5:21).

Lees nu wat Petrus heeft gezegd over het alles overtreffende offer van Jezus, dat hij met eigen ogen had gezien, in 1 Petrus 2:24.

De gevolgen van Christus' overwinning voor Hem Zelf

Dankzij Gods openbaring mogen wij een glimp opvangen van het wonderbare heilsplan, dat God vóór de grondlegging van de wereld ontwierp. Hij zou een grote familie van volmaakte en onsterfelijke kinderen tot leven roepen uit een in zonde en dood vervallen wereld, door de Zoon die Hij uit een vrouw zou verwekken. Wij hebben goede reden vermeld te staan van de genade van de Vader, Die in Zijn ondoorgrondelijke wijsheid en liefde besloot Zijn liefde voor ons te bewijzen “doordat Christus, toen wij nog zondaren waren, voor ons gestorven is” (Rom 5:8). Ook hebben wij reden voor zeer grote dankbaarheid aan Christus, voor zijn volledige medewerking om het plan van zijn Vader heerlijke werkelijkheid te maken, door Hem in alles te gehoorzamen, bewogen door de liefde die zijn Vader mensen bewijst.

Het is onze verantwoordelijkheid en ons voorrecht te leren en te aanvaarden wat ons is geopenbaard. Hieruit blijkt dat Christus' gehoorzaamheid tot de kruisdood toe, zijn opstanding en verhoging tot gevolg had. Daarom is Hij als Heer aan Gods rechterhand verheven, met zijn komst naar de aarde om Koning over de toekomstige wereld te zijn in het vooruitzicht. Dat geeft Jesaja aan: “Om zijn moeiteloos lijden zal Hij het zien tot verzadiging toe ... Daarom zal Ik Hem de velen als buit geven” (Jes 53:11,12).

Vraag 8: Dit 'daarom' in verband met het heilzame gevolg van Jezus' lijden voor Hem Zelf, komt ook op twee plaatsen in het Nieuwe Testament voor. Kent u deze plaatsen?

Dezelfde schrijver gaat hier aan het eind van zijn brief nader op in, als hij Christus' opstanding in verband brengt met diens offer. “De God nu van de vrede, die onze Here Jezus, de grote herder van de schapen door het bloed van een eeuwig verbond heeft teruggebracht uit de doden” (Heb 13:20). De opstanding van Christus wordt zo gezien als het gevolg van zijn offerdood. Al eerder in deze brief heeft hij verteld dat Christus “met zijn eigen bloed, eens voor altijd binnengegaan in het heiligdom, waardoor Hij een eeuwige verlossing verwierf” (Heb 9:12), dat wil zeggen ook voor Zichzelf. Vandaar dat de engelen in de hemel, die getuigen zijn geweest van zijn verhoging en verheerlijking, Hem lofprijzen voor wat Hij door zijn offerdood voor mensen heeft gedaan: “Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de macht en de rijkdom, en de wijsheid en de sterkte, en de eer en de heerlijkheid en de lof” (Op 5:12).

De Zoon is eeuwig leven geschonken

Hoewel de reden voor Christus' opstanding dus heel anders is dan die voor zijn volk, is eeuwig leven ook voor Hem Gods liefdevolle gave. Jezus Zelf getuigt hiervan als Hij zegt: "Want gelijk de Vader leven heeft in Zichzelf, heeft Hij ook de Zoon gegeven, leven te hebben in Zichzelf" (Joh 5:26). "Leven in zichzelf" betekent uiteraard veel meer dan onsterfelijkheid: de Zoon is door de Vader aangesteld als Bron van leven voor anderen. En op wie anders zou die profetische psalm van David over de rijk gezegende Koning van toepassing zijn dan op Christus?

Want U treedt Hem tegemoet met rijke zegeningen.

U zet een kroon van fijn goud op zijn hoofd.

Leven vroeg Hij van U; U gaf het Hem,

lengte van dagen voor eeuwig en altijd (Ps 21:4,5).

Tot slot:

De vrucht van een juist begrip van de Persoon van Christus is dus het heldere inzicht dat voor het eerst in Hem Gods genadige voornemen met al Zijn kinderen verwezenlijkt en zichtbaar wordt: "Hij is het begin, de eerstgeborene uit de doden, zodat Hij onder alles de eerste geworden is" (Kol 1:18). Hij Zelf staat niet los van de zegenrijke gevolgen van zijn overwinning. Christus heeft Zich zelfs tot in de dood met mensen vereenzelvigd, en is daarom aangesteld als Bron van leven. Vandaar het beroep op allen die de vruchten van zijn overwinning verlangen te ontvangen, deel te nemen aan wat Hij voor hen heeft gedaan. Van welk fundamenteel belang, maar ook hoe veelzijdig, dit deelnemen is, blijkt uit de manier waarop Paulus hierover spreekt: Christus' volk is met Hem gekruisigd, gestorven, begraven en opgewekt, en zal ook met Hem in heerlijkheid verschijnen. De specifieke betekenis van deze uitdrukkingen van verbondenheid zullen we in de volgende delen nader onderzoeken.

Antwoorden op de vragen

1. Omdat de dood het einde is van een leven in gemeenschap met God. 2. De Eerstgeborene van vele broeders. 3. Aangenomen, geadopteerde kinderen. 4. Zij moeten wachten tot de opstandingsdag, tot God alle anderen die in aanmerking komen, geroepen heeft tot Zijn Koninkrijk. 5. De Eersteling. 6. "In Adam sterven allen" (1 Kor 15:22). 7. Door naar Johannes de Doper te gaan om door hem gedoopt te worden. 8. "Daarom heeft God Hem uitermate verhoogd" (Flp 2:9); "... daarom heeft U, o God, uw God gezalfd met vreugdeolie boven uw deelgenoten" (Heb 1:9).